

που ἡ συνεταιριστικὴ ὀργάνωσις εἶναι καλὴ, ὁ παραγωγὸς δὲν ἀπολαμβάνει παρὰ μικρὸν μέρος τῆς καταβαλλομένης ἀπὸ τὸν καταναλωτὴν τιμῆς. Δεδομένου ὅτι τὰ προϊόντα αὐτὰ ἀντιπροσωπεύουν κατὰ κανόνα 30 %—50 % τοῦ εἰσοδήματος τῆς μεγαλυτέρας μάζης τῶν καταναλωτῶν, ἀναζητεῖται ἀναπροσαρμογὴ τῆς συνεταιριστικῆς δράσεως. Εἰς τὰς χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης οἱ γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ ἀναζητοῦν τὴν αὐξήσιν τῆς παραγωγικότητος διὰ ποικίλων μέσων καὶ πρὸ παντὸς διὰ τῆς συγχωνεύσεως τῶν μικρῶν συνεταιρισμῶν πωλήσεως, διὰ τῆς ὁμοσπονδιακῆς καὶ τῆς καθέτου ὁλοκληρώσεως τῶν ὁμοειδῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων ἢ διὰ τῆς συστάσεως μικτῶν ὀργανώσεων τριμερῶς συνθέσεως: γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν καὶ τοῦ Κράτους. Εἰς τὴν χώραν μας παρομοίᾳ προσπάθεια συναντᾷ σοβαρὰς δυσχερείας λόγῳ ἀνυπαρξίας ἀξιολόγων καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν.

Οἱ ἀλιευτικοὶ συνεταιρισμοί, ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν, ὅπως οἱ γεωργικοὶ, τεραστίαν ἀνάπτυξιν ἀνὰ τὸν κόσμον καὶ κυρίως εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην καὶ εἰς τὸν Καναδᾶ. Ἡ δραστηριότης τῶν ἐκδηλοῦται μὲ τὴν ἀπὸ κοινὸ ἀπόκτησιν ἀλιευτικῶν πλοίων, τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἀποταμιεύσεως καὶ τῆς ἀλιευτικῆς πίστεως, τὴν προμήθειαν εἰς τὰ μέλη τῶν ἀλιευτικῶν ὕλικῶν, τὴν κονσερβοποίησιν καὶ τὴν ἐμπορίαν τῶν ἀλιευτικῶν προϊόντων.

Καταναλωτικοὶ συνεταιρισμοί: Μεταξὺ τῶν διαφόρων τομέων συνεταιριστικῆς δράσεως, οἱ καταναλωτικοὶ συνεταιρισμοὶ κατέχουν πρωτεύουσαν θέσιν. Ἐπιφορτίζονται μὲ τὴν διαχείρισιν καταστημάτων ἢ ἐπιχειρήσεων μὲ πολλὰ ὑποκαταστήματα (κυρίως εἰς τὰς βιομηχανικὰς χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης), αἱ ὁποῖαι πωλοῦν εἰς τὰ μέλη τῶν ἡγγυμένων εἰς ποιότητα καὶ εἰς λογικὰς τιμὰς τροφίμα, ρουχισμὸν καὶ εἰς ὥρισμένας περιπτώσεις εἶδη οἰκιακῆς χρήσεως. Αἱ ὁμοσπονδίαί τῶν συνεταιρισμῶν αὐτῶν πολὺ συχνὰ συνιστοῦν ἴδια ἐργαστᾶσια τὰ ὁποῖα κατασκευάζουν τὰ διατιθέμενα εἶδη. Πολὺ συχνὰ ἔτισης οἱ καταναλωτικοὶ συνεταιρισμοὶ ὀργανώνουν ποικίλας ἐπιχειρήσεις πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν μελῶν τῶν: συνεταιριστικὰ ἐστιατόρια, φαρμακεῖα, πλυντήρια, ταμιευτήρια, ἀρτοποιεῖα καὶ κατωικίας.

Οἱ καταναλωτικοὶ συνεταιρισμοὶ ἐσημείωσαν μεγάλην ἐπιτυχίαν πρὸ παντὸς εἰς τὴν Εὐρώπην: ἀριθμοὶν σήμερον 12 ἑκατομμύρια μέλη εἰς τὴν Ἀγγλίαν,

3.600.000 εἰς τὴν Γαλλίαν, 670.000 εἰς τὴν μικρὰν Ἑλβετίαν. Αἱ νέαι ἀντιλήψεις περὶ παραγωγικότητος ἔδωσαν τὴν εὐκαιρίαν εἰς αὐτοὺς νὰ συγχρονισθοῦν εἰς τὴν ὀργάνωσιν τοῦ ἐμπορίου εἰς τρόπον ὥστε νὰ συναγωνίζωνται ὡς ἴσος πρὸς ἴσον τὸ ἰδιωτικὸν ἐμπόριον. Εἰς 12 χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης ὁ ἀριθμὸς τῶν συνεταιριστικῶν καταστημάτων αὐτοεξυπηρετήσεως (self—service) ἀνῆλθεν εἰς 6.000.

Οἱ καταναλωτικοὶ συνεταιρισμοί, ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματα τῆς ἀναπτύξεώς τῶν εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην, ἐπώλουν τὰ προϊόντα τῶν εἰς τὰ μέλη τῶν τοῖς μετρητοῖς, ἐξασφαλίζοντες κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὴν σταθερότητα τῆς λειτουργίας τῶν. Ἀπέφευγον τὴν ἀκολουθουμένην ὑπὸ τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων τακτικὴν τῆς πωλήσεως ἐπὶ πιστώσει, διότι ἐγνώριζον ὅτι αὕτη συνεπήγετο τὴν αὐξήσιν τῶν τιμῶν, κατὰ συνέπειαν τὴν μείωσιν τῆς ἀγοραστικῆς ἱκανότητος τοῦ εἰσοδήματος τῶν μελῶν τῶν, ἐνῶ θεμελιώδης σκοπὸς τῶν ἡτὸ ἢ αὐξήσεως τῆς ἱκανότητος αὐτῆς. Προϊόντος τοῦ χρόνου, παρὰ τὸν σκληρὸν ἀνταγωνισμὸν τὸν ὁποῖον ἀντιμετώπισαν ἐκ μέρους τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, λόγῳ τῆς ἔλκυστικῆς αὐτῆς τακτικῆς, δὲν ὑπεχώρησαν καὶ δὲν ἐδέχθησαν νὰ πωλοῦν ἐπὶ πιστώσει παρὰ μόνον εἶδη σημαντικῆς ἀξίας καὶ ὅχι πέραν ὥρισμένου ποσοστοῦ τοῦ εἰσοδήματος ἐκάστου μέλους.

Εἰς χώρας ὅπου ἡ ἀνάπτυξις τῶν καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν ἐγνώρισεν εὐρυτάτην ἑκτασιν, ὅπως συνέβη εἰς τὴν Σουηδίαν, μίᾳ βασικῇ συνεταιριστικῇ ἀρχῇ, ἡ ὁποία συνίσταται εἰς τὴν πώλησιν εἰς τρεχοῦσας τιμὰς καὶ εἰς τὴν κατ' ἔτος ἐπιστροφήν τῶν πλεονασμάτων (ristourne) εἰς ἑκάστον μέλος ἀναλόγως τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἀγορῶν, ἤρχισε νὰ ἐγκαταλείπεται ἐν μέρει. Οἱ προηγούμενοι καὶ ἰσχυροὶ καταναλωτικοὶ συνεταιρισμοί, μὴ φοβούμενοι τὸν ἀνταγωνισμὸν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἔχοντες ἀποκτήσει σημαντικὴν θέσιν εἰς τὸ ἐμπόριον, ἤρχισαν νὰ πωλοῦν τὰ προϊόντα τῶν εἰς τιμὰς κατωτέρας τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν τῆς ἀγορᾶς. Ἡ τακτικὴ τῶν αὐτῶν ἔρχεν ὡς συνέπειαν τὴν ἐξυγίανσιν τοῦ ἰδιωτικοῦ ἐμπορίου, ὑποχρεωθέντος νὰ μειώσῃ ἀναλόγως τὰς τιμὰς. Ἡ εὐεργετικὴ κατὰ συνέπειαν ἐπίδρασις τῶν καταναλωτικῶν συνεταιρισμῶν τὸν προηγμένων οἰκονομικῶς χωρῶν δὲν περιωρίσθη μόνον εἰς τὰ μέλη τῶν, ἀλλὰ ἐπέξετάθη εἰς τὸ σύνολον τῶν καταναλωτῶν.

Εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς οἱ κατανα-